

Utrecht, 26 september 2016

Geachte kamerleden,

Het afgelopen jaar hebben wij als partijen in de kinderopvang intensief met SZW overleg gevoerd over het wetsvoorstel Directe Financiering. Door middel van deze brief willen wij u informeren over de voortgang.

Wij staan als partijen positief tegenover een nieuw stelsel en staan daarbij samen met SZW voor de uitdaging om de tekortkomingen van het huidige stelsel op te lossen. Bij de vormgeving van het nieuwe stelsel staat een goede uitvoerbaarheid voor ouders en ondernemers voorop. Korte doorlooptijden, goed debiteurenbeheer, privacy van ouders, beperking van administratieve lasten, een heldere afbakening van privaat en publiekrecht en een zorgvuldige invoering zijn daarbij de belangrijkste aandachtspunten. Op een aantal onderwerpen hebben wij al veel bereikt op andere onderdelen liggen oplossingen in het verschiet. In het vervolg van deze brief gaan wij nader in op genoemde aandachtspunten.

Problematiek binnen het bestaande stelsel

Het huidige stelsel brengt ieder jaar voor een ruime meerderheid van de ouders ingewikkelde herberekeningen met zich mee door wisseling in hun inkomen. De belastingdienst moet los van het bedrag in het zogenaamde stuwmeer gevormd door uitgestelde invorderingen, jaarlijks veertig miljoen als oninbaar afschrijven. Ieder jaar komen enkele duizenden ouders als gevolg van problemen rond de eigen bijdrage in ernstige problemen en zelfs in de schuldhulpverlening terecht. Het digitaal aanvragen van de toeslag is voor een toenemend aantal ouders te gecompliceerd.

Debiteurenrisico

Het debiteurenrisico is een belangrijk aandachtspunt voor zowel ouders als ondernemers. Gelukkig, zo is de afgelopen tien jaar gebleken, betaald meer dan 99% van de ouders de rekening voor de kinderopvang op tijd. Berekeningen laten zien dat met de incasso van laat en niet betalende ouders op jaarbasis niet meer dan vijf miljoen is gemoeid en dat op een omzet in 2015 van 2,4 miljard.

Debiteurenbeheer

Bovenstaande cijfers rechtvaardigen naar de mening van partijen een strak georganiseerd debiteurenbeheer waarbij in het vroegste stadium ouders worden gewezen op de verplichting de eigen bijdrage te voldoen. Alleen op nadrukkelijk verzoek van de ondernemer zal hiervan afgeweken kunnen worden. Wat partijen betreft wordt de maximale betalingsachterstand van de ouder bij DUO tot twee à drie maanden beperkt. De maandelijke inning van de eigen bijdrage door DUO in combinatie met een transparant incassotraject zal tot een sterke vermindering van de schuldproblematiek leiden. In het bestaande stelsel kan de belastingdienst met terugwerkende kracht, op basis van de

constatering dat de ouder de eigen bijdrage niet (volledig) heeft betaald, de kinderopvangtoeslag tot vijf jaar terug vorderen.

Privacy

Wanneer ondernemers een betalingsregeling met ouders aangaan zal de ouder DUO toestemming moeten geven om relevante gegevens zoals de omvang van de betalingsachterstand aan de ondernemer door te geven. Op deze wijze kent de ondernemer de omvang van het risico en is de privacy van de ouder gewaarborgd.

T-2

Door het gezinsinkomen van twee jaar terug als basis voor de vaststelling van de eigen bijdrage te hanteren zal voor het overgrote deel van de ouders de jaarlijkse onzekerheid als gevolg van de herberekening tot het verleden behoren. Bij sterke wisseling in het jaarlijkse inkomen zullen ouders gebruik kunnen maken van een zogenaamde vangnetregeling. Alleen DUO heeft inzage in de inkomensgegevens van ouders en kan nauwkeurig de hoogte van de maandelijkse eigen bijdrage vaststellen. Hiermee krijgen ouders nauwelijks meer te maken met onverwachte extra kosten.

Privaat, Publiek

Een belangrijk aspect is de verhouding tussen de privaatrechtelijke overeenkomst tussen ouder en ondernemer en de publiekrechtelijke verhouding tussen DUO en ouder en DUO en ondernemer. Dit speelt overigens ook in het huidige stelsel. De belastingdienst heeft bijvoorbeeld nu ook de mogelijkheid om het contract tussen ouder en ondernemer in te zien en het ligt voor de hand dat ook DUO in het nieuwe stelsel deze mogelijkheid krijgt. De juridische basis waarop de inning door DUO van de eigen bijdrage is gestoeld moet ruimte bieden om hierin slagvaardig te kunnen opereren.

Tijdpad en invoering

Door de invoering van het nieuwe financieringsstelsel naar 2020 te verschuiven is de minister aan de wens van partijen tegemoet gekomen. Partijen hechten groot belang aan een zorgvuldige invoering van de wet. Hierbij gaat de voorkeur van partijen uit naar een beperkte invoering van de wet in 2019 waarbij een relatief kleine, duidelijk afgebakende groep kinderen al start onder het nieuwe stelsel van financiering. De extra kosten van een dergelijk hybride jaar wegen naar de mening van partijen ruimschoots op tegen de veel grotere uitvoerings- en financiële risico's die gepaard gaan met een 'Big Bang' invoering. Juist de ervaring opgedaan met de invoering van de wet kinderopvang in 2005 en andere meer recente wetstrajecten, heeft partijen gemotiveerd om aan te dringen op een geleidelijke invoering.

Partijen hebben begrip voor het feit dat het ministerie binnen het bestaande tijdpad strakke termijnen hanteert. Het is partijen niet gebleken dat wanneer zij een termijn niet haalbaar achten, er geen ruimte is voor een nieuw meer realistisch tijdpad.

BIT rapportage

Veel van de risico's genoemd in de BIT rapportage worden door partijen onderkend. Op het moment dat de BIT rapportage verscheen lagen er al voorstellen om het wetsvoorstel op een aantal punten aan te passen. Met de keuze voor korte eenvoudige procedures met zo min mogelijke transities zien partijen volop mogelijkheden om de in het rapport genoemde risico's te beperken. Daarbij de kanttekening dat gezien de vele variabelen ook het nieuwe stelsel een gecompliceerde basis kent. Partijen wijzen echter op de huidige praktijk en zijn er van overtuigd dat er in het nieuwe stelsel op dit gebied grote winst te boeken valt.

Gastouderopvang

Partijen realiseren zich dat de gastouderopvang om maatwerk vraagt. Het feit dat de gastouderbureaus in het huidige stelsel verplicht zijn om de kassiersfunctie op zich te nemen, biedt volop mogelijkheden om juist hier administratieve winst te boeken. De problematiek van de sterk wisselende afname van uren gedurende het jaar met als gevolg een grote kans op een sterk afwijkende jaarlijkse herberekening zal onder het nieuwe stelsel grotendeels verdwijnen. Partijen wijzen er wel op dat mogelijke aanpassingen van de wijze waarop gastouderopvang wordt georganiseerd altijd in nauwe samenhang met de invoering van het nieuwe financiële stelsel zullen moeten plaats vinden.

Tot slot

Ook in het nieuwe stelsel zal de snelle toegang tot kinderopvang voor ouders gewaarborgd moeten zijn en ondernemers moeten de zekerheid hebben dat hun rekeningen op tijd betaald worden. Ook zullen ouders keuzevrijheid houden en zelf met de ondernemer een contact afsluiten. Met de wens dat in het nieuwe stelsel ouders hun eigen bijdrage aan steeds dezelfde partij betalen en zowel administratieve lasten als betalingsrisico's terug worden gedrongen, leggen partijen de lat hoog. Het zal zowel van het ministerie als van de kinderopvang grote inspanningen vragen om tot het gewenste resultaat te komen. Dezelfde partijen zullen ook samen moeten optrekken waar het gaat over de communicatie over de wet en vooral ook bij de implementatie van het nieuwe stelsel.

Wij rekenen daarbij op steun vanuit de kamer en wijzen daarbij graag op onze suggestie aan de kamer, tijdens de eerdere hoorzitting over dit onderwerp, om op een later tijdstip een tweede hoorzitting over directe financiering te organiseren.

Met vriendelijke groet,

Gjalt Jellesma
Voorzitter BOInK

Namens partijen:
Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang
Sociaal Werk Nederland
Voor Werkende Ouders